

2023-2028

AFFALDSPLAN

Esbjerg Kommune

Esbjerg
Kommune

FORORD

I Esbjerg Kommune har vi i mange år haft stor fokus på at skabe rammerne for god affaldssortering og genanvendelse. Det er ikke ukendt for os at sortere i flere affaldstyper. Tværtimod har vi været foran og gjort det rigtig godt. Nye nationale krav betyder, at vi skal sortere i 10 forskellige affaldstyper. Det skal ikke tage pusten fra nogen, for i Esbjerg Kommune har vi indtil nu kun vist, at det ikke er et problem at ændre på vaner og få affaldet det rigtige sted hen.

Esbjerg kommune har en ambition om at være CO2 neutral i 2030. Det kræver en fælles indsats, hvor vi har affaldsløsninger, som understøtter muligheden for at komme af med affaldet på en nem måde. Det skal være naturligt at affaldssortere og give mening, så vi er motiverede og i fællesskab sikrer, at ressourcerne bliver udnyttet bedst muligt. Med det udgangspunkt har Affaldsplanen 2023-2028 en række initiativer, som blandt andet sætter klimaet på dagsordenen.

Affaldsplanens vision og tiltag involverer børn og voksne, private og erhverv. For hver og en af os spiller en væsentlig rolle i at bidrage til Affaldsplanens vision om at sikre et bæredygtigt klima til fremtidige generationer.

Jørgen Ahlquist
Formand for Klima & Miljøudvalget

Esbjerg
Kommune

INDHOLD

Indledning	4
Affaldshierarki	5
En plan af borgere for borgere	6
Workshop med borgere og interessenter	6
Borgersamtaler på biblioteker	7
Rammer for affaldsplanen i Esbjerg Kommune	8
Miljøvurdering af Affaldsplanen	8
Affaldsordninger i Esbjerg Kommune	11
Indsamling af 10 affaldstyper	15
Vision og overordnet målsætning	16
Målsætninger	20
1.0 Klimabevidste borgere fra barnsben	21
1.1 Læringsindsatser for de mindste	22
1.2 Folkeskolelever som fremtidens affaldsambassadører	23
1.3 Bæredygtige samarbejder med ungdomsuddannelser	24
2.0 Grønne penselstrøg i Esbjerg Kommunes udbud og indkøbspraksis	25
2.1 Grønne indkøb	26
2.2 Transport af affald	27
2.3 Klimavenlig affaldsbehandling	28
3.0 Erhvervslivets vej til mere bæredygtighed	29
3.1 CO2 reducerende affaldsindsatser for erhverv	30
3.2 Affaldsindsatser for mindre erhverv	31
3.3 Øget genbrug og genanvendelse af bygge- og anlægsaffald	32
3.4 Affald på landbrug og gartnerier	33
4.0 Affaldets vej i hverdagen	35
4.1 Øge synlighed af affaldets vej	36
4.2 Information på andet sprog	37
4.3 Information om sortering	38
4.4 Elektronikaffald	39
5.0 Cirkulære principper i Esbjerg Kommune	41
5.1 Samarbejde med velgørende organisationer	42
5.2 Samarbejde med boligforeninger	43
5.3 Initiativer til at understøtte direkte genbrug på genbrugspladserne	44
6.0 Motivere til affaldssortering	45
6.1 Affaldssortering i det offentlige rum	46
6.2 Hos borgeren	47

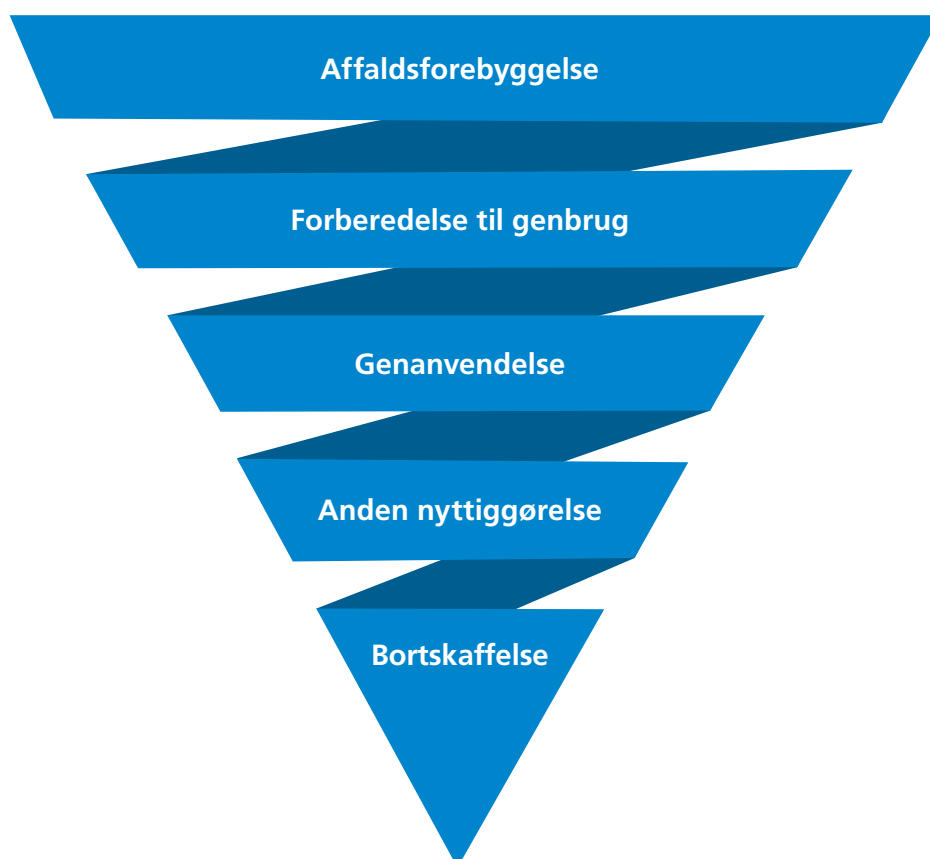
INDLEDNING

En kommunal affaldsplan udarbejdes minimum hvert 12 år, og skal revideres mindst hver 6 år. Affaldsplannen skal indeholde en kortlægning, evaluering af kommunens affaldsmængder, samt planer og mål for planperioden. Affaldsplannen skal danne grundlaget for Esbjerg Kommunes arbejde inden for affaldsområdet over planperioden. Planen er delt op i to dele. Denne del indeholder politiske målsætninger for Esbjerg Kommune på affaldsområdet i forhold til klima, genbrug, genanvendelse og cirkulær økonomi for perioden 2023-2028. Den anden del er en kortlægningsrapport af mængderne af affald i Esbjerg Kommune samt fremskrivninger af affaldsmængder i fremtiden.

AFFALDSHIERARKI

Omdrejningspunktet for Affaldsplanen er, at affaldssektoren skal være CO2 neutral i 2030. Derfor skal der blandt andet være fokus på at flytte flere affaldsressourcer højere op i affaldshierarkiet, så vidt det er muligt.

I affaldssektoren arbejder vi først og fremmest efter at *affaldsforebygge*, så ressourcer aldrig, når at ende som affald, men fortsætter med at være en ressource. Hvis affaldet først er produceret, ønskes så vidt muligt, at ressourcen *forberedes til genbrug*. Dette vil sige, at materialerne fortsætter i et kredsløb, hvor det stadig har værdi. F.eks. når flasker vaskes og genbruges eller når tøj vaskes, og sælges videre som brugt tøj.

Er produktet ikke egnet til genbrug, sendes det videre til *genanvendelse*, såfremt det er muligt. Ved genanvendelse omdannes produktet til et andet, som igen kan indgå i en ny produktion. Eksempelvis når metalprodukter smeltes om, og indgår som metal i en ny produktion.

Er genanvendelse heller ikke en mulighed, er der mulighed for, at produktet kan indgå i en *anden form for nyttiggørelse*. Eksempelvis kan brugte bleer og andet forbrændingseget affald sendes til forbrænding for at producere elektricitet og varme, eller byggeaffald kan nedknuses og bruges til opfyldning i veje.

Er det af miljøhensyn ikke muligt, at affaldet kan bruges til anden nyttiggørelse, er den sidste mulighed en anden form for *bortskaffelse*. Nogle produkter sendes til specialbehandling, hvor det destrueres og andet deponeres, hvilket vil sige at det graves ned på miljøgodkendte anlæg til fremtidig behandling. Eksempelvis deponeres asbesttagplader fra tidligere byggerier, ligesom produkter af blød pvc som badebassiner og gummistøvler også deponeres. Deponering af blød pvc skyldes, at der udledes miljøfarlige stoffer ved forbrænding.

EN PLAN AF BORGERE FOR BORGERE

Affaldsplanen påvirker alle kommunens borgere, og derfor lægger vi i Esbjerg Kommune stor vægt på at borgerne får mulighed for at påvirke indholdet i Affaldsplanen. På den måde ønsker vi at opnå en større forståelse for arbejdet med affald, samt hvilke muligheder og begrænsninger vi som kommune har. Samtidig får vi i højere grad indarbejdet borgernes ønsker og ideer i planen, som gør at borgerne kan identificere sig med målsætningerne på affaldsområdet.

Som andre kommunale planer skal en Affaldsplan i høring efter første godkendelse i Byrådet. I denne plan har vi valgt allerede at inddrage borgerne ved udarbejdelse af planen. Derfor blev der lavet flere forskellige borgerinddragelsesprocesser, forud for udarbejdelsen af denne plan.

Affaldsplanen vedrører både borgere, virksomheder og institutioner i kommunen

Workshop med borgere og interessenter

Vi gennemførte en workshop med 34 repræsentanter fra boligselskaber, foreninger, lokalråd, kommune og virksomheder til at finde frem til hvilke områder, der skal prioriteres inden for affald i Esbjerg Kommune i de næste år.

På workshoppen blev der drøftet muligheder for hvordan vi på affaldsområdet i Esbjerg Kommune kan arbejde med disse fire overordnede temaer:

1. Klima
2. Cirkulær Økonomi
3. Service og Kommunikation
4. De 10 affaldstyper

Fokus på de forskellige temaer var meget forskellig og gav anledning til mange gode drøftelser og snakke, som gjorde både deltagere og affaldsfolk klogere på hinandens perspektiver. F.eks. havde affaldsprofessionelle stor fokus på affaldsbeholdere, opbygning og tømning, mens borgere i højere grad havde fokus på, hvordan den indendørs sortering kan udføres.

Borgersamtaler på biblioteker

I forlængelse af workshoppen blev der også gjort en indsats for at få endnu flere borgeres input til udarbejdelse af denne Affaldsplan. Derfor opstillede vi stande på biblioteker rundt om i kommunen, hvor borgere opfordredes til at komme med deres tanker på affaldsområdet. Borgere mødte op på Bramming,

Ribe og Esbjergs Hovedbibliotek hvor der blev drøftet både større strategiske mål på klimaområdet og mere konkrete udfordringer og tvivsspørgsmål til den daglige sortering. De gode input og udfordringer er ligeledes indarbejdet Affaldsplanen, så vi som kommune samarbejder med borgerne om at forbedre affaldsområdet i vores kommune.

RAMMER FOR AFFALDSPLANEN I ESBJERG KOMMUNE

EU's affaldsrammedirektiv og den *Nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032* danner rammen for kommunernes affaldsplaner i Danmark. Den nationale plan er baseret på *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* fra juni 2020.

Målet er blandt andet, at affaldssektoren i 2030 skal være klimaneutral. I Esbjerg Kommune sætter vi baren endnu højere, og arbejder derudover på at gøre Esbjerg Kommune CO₂-neutral i 2030. Esbjerg Kommunes Affaldsplan udarbejdes i sammenhæng med følgende rammer og planer:

Miljøvurdering af Affaldsplanen

Esbjerg Kommune vurderer, at Esbjerg Kommunes Affaldsplan 2023-2028 ikke er omfattet af miljøvurderingslovens regler om miljøvurdering af planer og programmer, idet affaldsplanen hverken fastlægger

rammerne for fremtidige anlægstilladelse til projekter eller medfører krav om vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde jævnfør miljøvurderingslovens § 2, stk. 1.

Internationale mål

FN's Verdensmål, hvoraf primært arbejdes med:

Mål 7

– Bæredygtig energi

Mål 11

– Bæredygtige byer og lokalsamfund

Mål 12

– Ansvarligt forbrug og produktion

EU Mål:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/851 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald

- 2023: Indsamling af organisk affald
- 2025: Indsamling af tekstil affald
- 2025: Producentansvar på emballage
- 2025: 55% af husholdningsaffald genanvendes
- 2030: 60% af husholdningsaffald genanvendes
- 2035: 65% af husholdningsaffald genanvendes

Nationale mål og strategier

National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032:

- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030.
- Udsortering af 80% dansk plast fra forbrændingen i 2030.
- Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild, mere genbrug

Derudover:

- sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne
- alle offentlige indkøb skal være miljømærkede i 2030
- sikre mere og bedre genanvendelse
- reducere mængden af marint affald væsentligt
- sikre mere værdi fra fornybare råvarer
- reducere mængden af madaffald i alle led af værdikæden for fødevarer
- reducere miljøbelastningen fra byggeri og nedrivning
- reducere forbruget og forbedre genbrug og genanvendelsen af plastik

National lovgivning:

- Affaldsbekendtgørelsen og Affaldsaktørbekendtgørelsen
- Vejledning om indsamlingssystemer
- Vejledning om sorteringskriterier

Kommunale rammer og planer

Esbjerg Kommunes Vision 2025

Esbjerg Kommunes Klimaplan

Esbjerg Kommunes plaststrategi

Esbjerg Kommunes indkøbspolitik

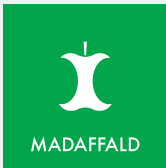

Esbjerg Kommune CO2-Neutral i 2030

AFFALDSORDNINGER I ESBJERG KOMMUNE

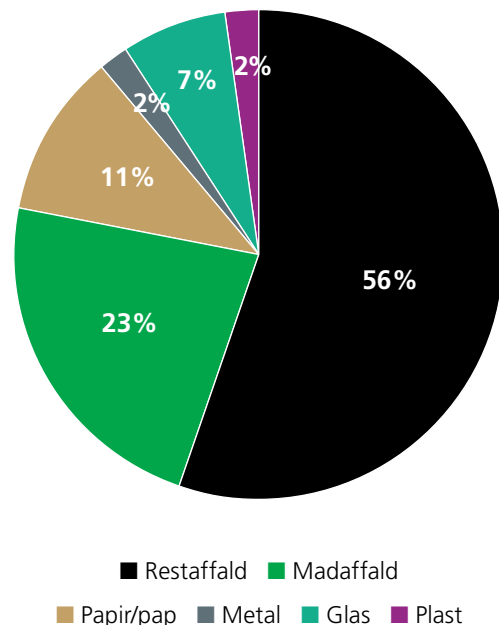
Esbjerg Kommunes indbyggertal er ca. 115.000 fordelt over ca. 55.000 husstande. Desuden servicerer vi kommunens mange virksomheder, institutioner og foreninger. Dette kræver, at vi i Esbjerg Kommune er fleksible og fortsat sørger for at lave robuste indsamlingsordninger.

I dag sorterer Esbjerg Kommunes borgere deres affald i fire obligatoriske beholdere samt en miljøkasse og en tilvalgt spand til haveaffald. De obligatoriske beholdere er:

 RESTAFFALD	 MADAFFALD
Én beholder til restaffald	Én beholder til madaffald
 PAPIR	 METAL
 PAP	 GLAS
Én beholder til papir/pap	 PLAST
 FARLIGT AFFALD	Én beholder til metal/glas/plast
Én beholder til farligt affald og småt elektronik	

I miljøkassen kan borgerne aflevere farligt affald og småt elektronik.

Procentdelen af de affaldstyper der indsamles som henteordning er fordelt som nedenstående:

Øvrige typer affald som byggeaffald, drikkekartoner, træ m.m. kan afleveres på kommunens fire genbrugspladser i Ribe, Bramming, Måde eller Tarp. Erhverv kan mod betaling også aflevere affald på kommunens genbrugspladser.

Samlet set indsamles 105.000 tons affald i Esbjerg Kommune, enten via henteordninger på adresser eller via vores genbrugspladser. Udviklingen kan ses i nedenstående tabel.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Genbrug	59.810	56.685	60.450	76.334	75.959
Forbrænding	36.382	35.583	35.179	33.732	26.062
Deponi	1.548	1.768	1.833	2.212	2.378
Særlig behandling	1.425	1.434	1.504	1.615	1.486
Total	99.165	95.470	98.966	113.893	105.884

Genanvendelsen stiger i Esbjerg Kommune. I 2021 blev over 70% sendt til genbrug/genanvendelse. 10% mere end i 2019

FAKTA

I Esbjerg Kommune har vi i mange år haft fokus på løbende at forbedre vores affaldsordninger. Nedenfor kan du se udviklingen af vores henteordninger gennem årene:

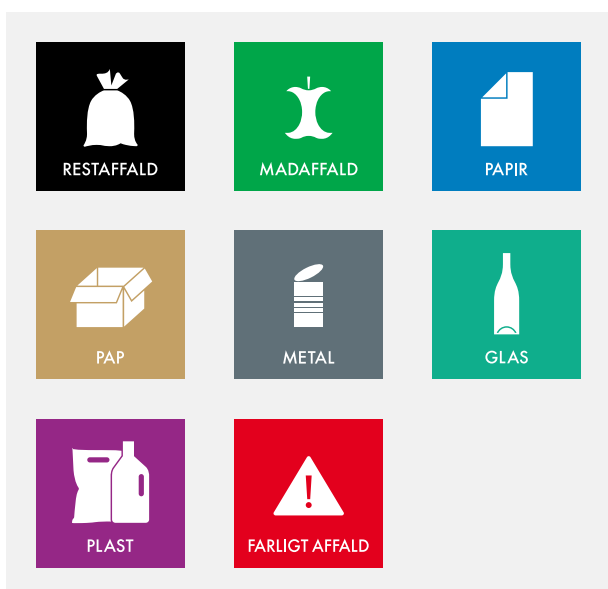
- 1989: Indførelse af genbrugsindsamling som fortovsindsamling ved husstande (papir, pap, glas, metal, haveaffald)
- 1997: Indførelse af spand til haveaffald
- 2007: Indførelse af spand til papir/pap
- 2013: Indførelse af genbrugsspand til metal/glas/hård plast
- 2013: Indførelse af den røde milkasse til farligt affald
- 2020: Indførelse af spand til madaffald
- 2022: Udvidelse af genbrugsspand til metal/glas/hård plast/blød plast

INDSAMLING AF 10 AFFALDSTYPER

På baggrund af den nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032 samt den nye affaldsbekendtgørelse, er det et krav at alle kommuner indsamler i alt 10 affaldstyper husstandsnært.

I Esbjerg indsamler vi allerede 8 ud af de 10 fraktioner ved husstanden:

Fra 2023 vil tekstil også være en del af Esbjerg Kommunes henteordninger.

Mad- og drikkekartoner kan fortsat afleveres på genbrugspladsen indtil den også bliver en del af kommunens henteordninger i løbet af planperioden.

Der er i sommeren 2022 givet mulighed for, at tekstil kan indsamles sammen med fraktionen til papir/pap. Forudsætningen er, at tekstil først kommer i en pose.

Der stilles også krav til, at de 10 fraktioner ikke må indsamles i mere end maksimalt 4 beholdere. Farligt affald må dog gerne indsamles i en mindre kasse, som det er tilfældet med Esbjerg Kommunes røde mælkekasse. Desuden stilles der krav om at visse affaldstyper ikke må indsamles sammen, som det i dag er tilfældet med genbrugsbeholderen med metal, glas og plast.

Som beskrevet i kortlægningsdelen foreslås derfor følgende fremtidige henteordning for en-familieboliger fra 2025:

Alle beholdere skiftes til nye affaldsbeholdere. Det vil give en spand mindre end hvad, der er ved husstande i dag:

- Restaffald-madaffald tømmes hver 2. uge i ny 2-delt 240 liters beholder.
- Papir/pap/tekstilaffald tømmes hver 3. uge i ny 240 liters beholder.
- Metal/glas-plast/kartoner tømmes hver 3. uge i ny 2-delt 240 liters beholder.

Mad/rest: Tømmes hver 2. uge i ny 2-delt 240 l. beholder.

Papir/pap/tekstiler: Tømmes hver 3. uge i ny 240 l. beholder.

Metal/glas - plast/kartoner: Tømmes hver 3. uge i ny 2-delt 240 l. beholder.

Farligt affald/småt elektronik: Hentes hver 3. uge i 21 liters kasse.

VISION OG OVERORDNET MÅLSÆTNING

Vision

Affaldsplanen 2023-2028 beskriver kommunens vision på affaldsområdet, samt fremsætter kommunens målsætninger for affaldshåndteringen i planperioden. Esbjerg Kommunes vision for perioden er:

Borgere, virksomheder og kommunen bidrager mest muligt på affaldsområdet til et bæredygtigt globalt miljø og klima.

I Esbjerg Kommune vil vi i samarbejde med borgere, virksomheder og andre aktører i og uden for kommunen udvikle affaldsløsninger og opnå resultater der kan være til inspiration og efterfølgelse for andre.

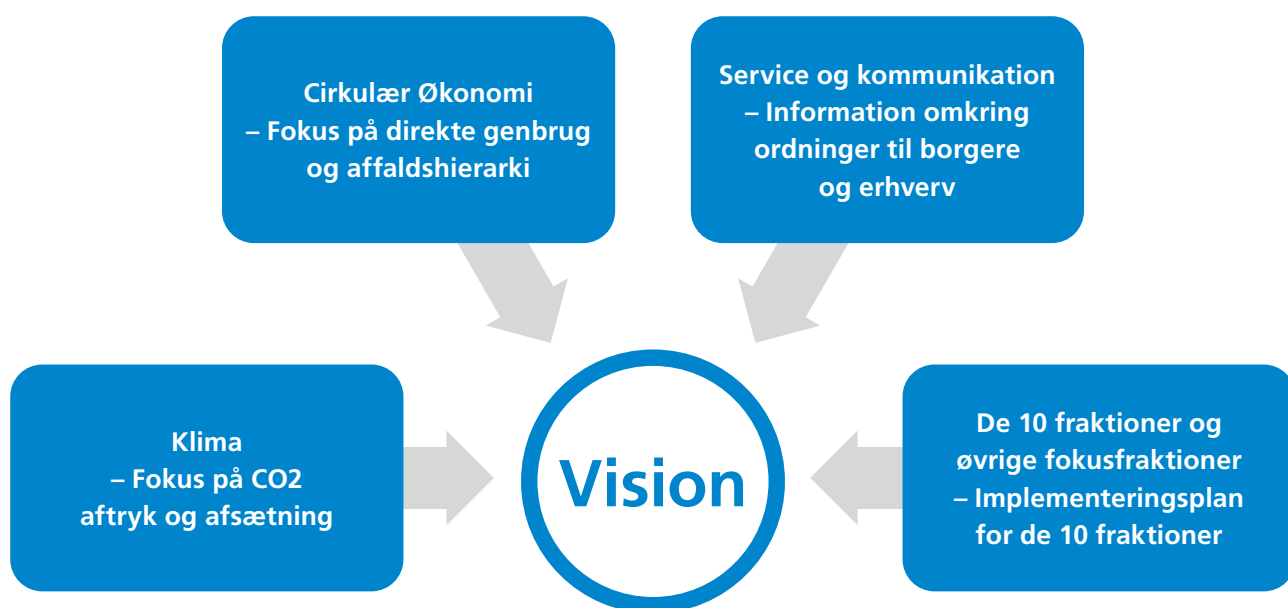
Vi vil som kommune være en aktiv medspiller i den cirkulære økonomi. Det er de lokale beslutninger, der i sidste ende skaber de globale forandringer.

Som kommune spiller vi en vigtig rolle i at nå målene og sikre, at vi udnytter så mange ressourcer i vores affald som muligt.

Det er mennesker, der skaber affald. Vores borgere skal være med til at sikre, at affaldet bliver til ressourcer, der kan bruges igen og igen. Vi vil skabe rammerne for optimale affaldsløsninger, så det bliver nemt at sortere.

FN har indarbejdet mål om at affald skal blive til ressourcer der kan bruges igen og igen. Specielt verdensmål nr. 12 vedrører affald. Mål nr. 12 lyder "Ansvarligt forbrug og produktion" – og skal sikre bæredygtige forbrugs- og produktionsformer.

Visionen understøtter Esbjerg Kommunes mål om at være CO₂-neutral i 2030, og kommunens arbejde med FN's Verdensmål.

Overordnede mål

Initiativer og tiltag i denne affaldsplanperiode vil have effekter ud fra en eller flere af følgende overordnede mål:

1. Klima – Fokus på CO2 aftryk og afsætning
2. Cirkulær Økonomi – Fokus på direkte genbrug og affaldshierarki
3. Service og kommunikation – Information omkring ordninger til borgere og erhverv
4. De 10 fraktioner og øvrige fokusfraktioner – Implementeringsplan for de 10 fraktioner

Målsætning for 2028

Affaldsplanen skal som udgangspunkt afspejle de nationale målsætninger, og Esbjerg Kommune har fastlagt målsætningerne på baggrund af visionen.

Mens den samlede mængde affald skal minimeres, skal mængden af genanvendeligt affald samtidig øges. Derfor sætter vi mål om at sænke vores indsamling af restaffald, mens affald til genanvendelse øges. Tallene i tabellen nedenfor er affald indsamlet både ved husstanden og ude på genbrugspladsen. Målsætningerne er for 10 fokusfraktioner.

	Mængder 2021		Målsætning 2028	
	Kg pr. indbygger	Kg pr. husstand	Kg pr. indbygger	Kg pr. husstand
Restaffald	159,04	347,00	143,14	312,30
Madaffald	65,6	143,2	66,9	146,1
Papir/pap	42,6	92,9	43,4	94,8
Plast	10,0	21,8	12,0	26,1
Glas	21,3	46,5	21,3	46,5
Tekstiler	0,4	0,9	2,3	5,0
Jern/metal	24,5	53,4	24,9	54,4
Drikke- og fødevarerkartoner	-	-	2,8	6,0
Farligt affald	3,0	6,5	3,3	7,2
	326,4	712,2	320,1	698,4
Til genanvendelse	167,4	365,2	176,9	386,1
Til forbrænding	159,0	347,0	143,1	312,3

Genanvendelsesprocent

Regeringen har tidligere fastsat, at genanvendelsesprocenten i 2023 skal være mindst 50 % for udvalgte fokusfraktioner på landsplan.

Genanvendelsesprocenten er baseret på vægten af alt det affald, der kommer fra almindelige husholdninger.

Stigningen i genanvendelsesprocenten fra 2020 til 2021 er et udtryk for, at der i perioden er blevet indført en ny ordning for husstandsindsamling af madaffald i Esbjerg Kommune.

Planen for 50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet er fokuseret på syv fraktioner (plast-, metal-, pap-, papir-, glas-, træaffald og organisk affald). For eksempel indgår elektronikaffald, tekstiler og haveaffald ikke i beregningerne for genanvendelsesprocenten.

Den samlede genanvendelse af husholdningsaffald skal op på 50 % i henhold til Regeringens, og det mål har Esbjerg Kommune opnået i 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Genanvendelsesprocent	38	38	40	44	54

MÅLSÆTNINGER

Esbjerg Kommune vil i denne planperiode fortsat arbejde for løbende at udvikle affaldsområdet mod mere genanvendelse og øget service ud fra tidligere nævnte overordnede mål. Særligt vil der i planperioden fokuseres på 6 temaer:

1. Klimabevidste borgere fra barnsben
2. Grønne penselstrøg i Esbjerg Kommunes indkøbspraksis
3. Erhvervslivets vej til mere bæredygtighed
4. Affaldets vej i hverdagen
5. Cirkulære principper i Esbjerg Kommune
6. Motivere til affaldssortering

Fælles for de overordnede temaer er, at de er udarbejdet på baggrund af dialog og drøftelser med borgere og interessenter fra borgerinddragelsesprocesserne. Samtidig er målsætningerne sat i sammenhæng med FN's Verdensmål samt Esbjerg Kommunes Vision 2025. På den måde sørger vi for, at Esbjerg Kommune også på affaldsområdet bidrager til lokale og internationale målsætninger for øget bæredygtighed og cirkulær økonomi.

KLIMABEVIDSTE BORGERE FRA BARNSBEN

Viden om affald kan formidles på mange måder. I Esbjerg Kommune har vi ambitionen om at bidrage til at sætte affald og klima i sammenhæng på skoleskemaet i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne. På den måde kan vi understøtte temaet "Grønt liv og bæredygtighed" i Vision 2025, hvor vi fokuserer på moderne og miljøvenlige løsninger, der sikrer ansvarlig vækst og reducerer ressourcospild.

Vores børn skal allerede fra en ung alder oplyses om energi, klima, miljø og grønne alternativer, så de kan udvikle sig til ansvarlige forbrugere.

I følge FN's verdensmål skal alle elever, inden 2030, have tilegnet sig den viden og de færdigheder, som er nødvendige for at fremme bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og livsstil. Derfor tænkes viden om affald og genbrug ind i daginstitutioner, folkeskoleunder-

visningen og ungdomsuddannelserne. Ved forskellige tiltag for børn og unge, sættes der fokus på viden og forståelse for affald som en værdifuld ressource. Der skal afprøves forskellige handlinger, der afspejler hvordan affaldsressourcer, kan udnyttes før det ender som affald i en traditionel forstand. Tiltagene understøtter Esbjerg Kommunes vision om at optimere borgernes muligheder for at være klimabevidste forbrugere allerede fra barnsben.

I 2021 fik alle kommunens skoler og børnehaver udleveret et sorteringsæt, så sorteringen øges, hvor børn og elever færdes

Esbjerg
Kommune

25

Folkeskoler

47

Børnehaver

Heraf 8 selvejende og 7 private

7

Ungdoms-
uddannelsesinstitutioner

1.1 LÆRINGSINDSATSER FOR DE MINDSTE

Hvorfor

Uddannelse af de mindste børn inden for affaldsområdet har en afgørende effekt på fremtidens genanvendelse af affald i Esbjerg Kommune. Derfor fik alle kommunale folkeskoler og børnehaver i kommunen i 2021 indendørs sorteringsbeholdere til klasselokaler og stuer. For skolerne er der allerede flere tilbud og undervisningsmaterialer omkring affaldssortering, mens kendskabet og brug af undervisningsmateriale til de mindste er mindre udbredt.

Derfor skal der laves undervisningsindsatser, der skal gøre børn og elever i børnehaver og indskoling i stand til selv at vurdere, hvornår en affaldsressource er hård eller blød plast, hvordan en mælkekarton skal sorteres, eller om en stegepande med plasthåndtag skal sorteres som metal eller som plast. Dette skal bidrage til en bedre forståelse for affaldsverdenen, og betydningen for produkters sammensætning.

For at øge sorteringen er det vigtigt at sorteringen er let og gøres på samme måde i hjemmet som på institutionen

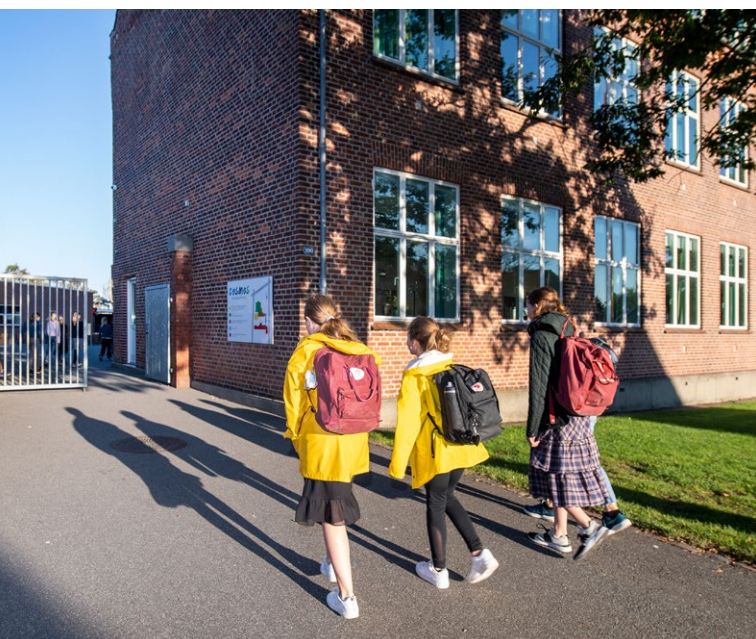
Hvordan

Forskellige aldre kræver forskellige former for formidling. Derfor skal der undersøges muligheder for, at

- Udbrede kendskabet til eksisterende læringsforløb og materiale målrettet børn og elever i børnehaver og indskoling
- Undersøge mulighed for engagerende aktiviteter som kampagner og konkurrencer, hvor børn og elever mødes på tværs. Affald, sortering, miljø og klima kan på den måde virke som bindeled mellem kommunens indskoling og børnehaveinstitutioner og samtidig bidrage til vigtig læring for elever

Effekt

Bedre affaldsforståelse tidligt i livet vil føre til bedre sortering og affaldsforebyggelse, der vil reducere Esbjerg Kommunes CO₂-udledning.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Energi i hverdagslivet – Danmarks bedste skolevæsen

Periode for indsats:

2024-2026

1.2 FOLKESKOLELEVER SOM FREMTIDENS AFFALDSAMBASSADØRER

Hvorfor

Fremtidens borgere er en afgørende brik i at øge genanvendelse og forebygge affald. Derfor er det vigtigt, at affald kommer på dagsordenen tidligt i skoleforløbet, så vi som kommune sikrer, at eleverne lærer om affald, og hvad affaldssortering betyder for et bedre klima og miljø.

Forhåbningen er også, at affaldsambassadørerne som unge og voksne føler et ansvar for affaldssortering også i fællesskabet, for eksempel som beboere i etageejendomme, hvor mange ikke føler sig forpligtet til at sortere.

En sådan indsats er en langsigtet investering som først ventes at have sin fulde effekt når eleverne bliver voksne og har deres egen husholdning. Derfor skal indsatsen sættes i gang snarest muligt.

Hvordan

Med en styrket indsats i folkeskolen vil Esbjerg Kommune arbejde for, at

- Klæde fremtidens borgere på, så de ved hvordan de nu, og senere som voksne, gennem god affaldssortering kan være med til at passe på miljøet. Ambitionen er at uddanne folkeskoleeleverne til affaldsambassadører
- Udarbejde et affaldsforløb tilpasset mellemtrinnet. Udover tilbud om selve affaldsforløbet vil skolerne i tilknytning hertil få tilbudt:
 - En rundvisning på en genbrugsplads
 - Supplerende materialer, som eleverne kan arbejde videre med efterfølgende

Forløbet udarbejdes og faciliteres i samarbejde med eksterne aktører med viden på formidlingsområdet. Målet er, at det falder eleverne lige så naturligt at sortere sit affald, som at børste tænder.

Effekt

Øget sortering førende til reduceret CO₂-udledning.
Kort sigt: Øget sortering i elevernes husholdning.
Længere sigt: Væsentlig øget sortering i egen husholdning.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Energi i hverdagslivet – Danmarks bedste skolevæsen

Periode for indsats:

2023

1.3 BÆREDYGTIGE SAMARBEJDER MED UNGDOMSUDDANNELSER

Hvorfor

Ligesom i folkeskolen skal der også prioriteres indsats på ungdomsuddannelser. Flere ungdomsuddannelser har allerede nedsat klimaråd og bæredygtige tiltag, der er med til at fremme den grønne dagsorden. Som kommune mener vi, det er vigtigt at understøtte denne udvikling, der fortsat gør unge opmærksomme og klogere på affalds- og klimadagsordenen.

Hvordan

Esbjerg Kommune vil understøtte igangværende tiltag og samarbejde med ungdomsuddannelserne ved at:

- Undersøge hvorvidt vi kan understøtte en genbrugskultur via genbrugsdage og tøj-bytte-dage på ungdomsuddannelserne. Derudover benyttes lejligheden til at informere om klimagevinster ved genbrug og affaldssortering
- Etablere samarbejder med ungdomsuddannelsernes klimaråd for at skabe endnu flere tiltag, der kan medvirke til at gøre ungdomsuddannelserne endnu mere bæredygtige
- Understøtte udarbejdelse af informationsmateriale til undervisningsformål

Effekt

Øget viden omkring miljøpåvirkning af eksempelvis tøjproduktion og affaldssortering vil gøre eleverne i stand til at træffe mere oplyste bæredygtige valg fremadrettet. På den måde vil indsatsen minimere Esbjerg Kommunes CO₂-udledning.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Energi i hverdagslivet – Danmarks bedste skolevæsen

Periode for indsats:

2024-2026

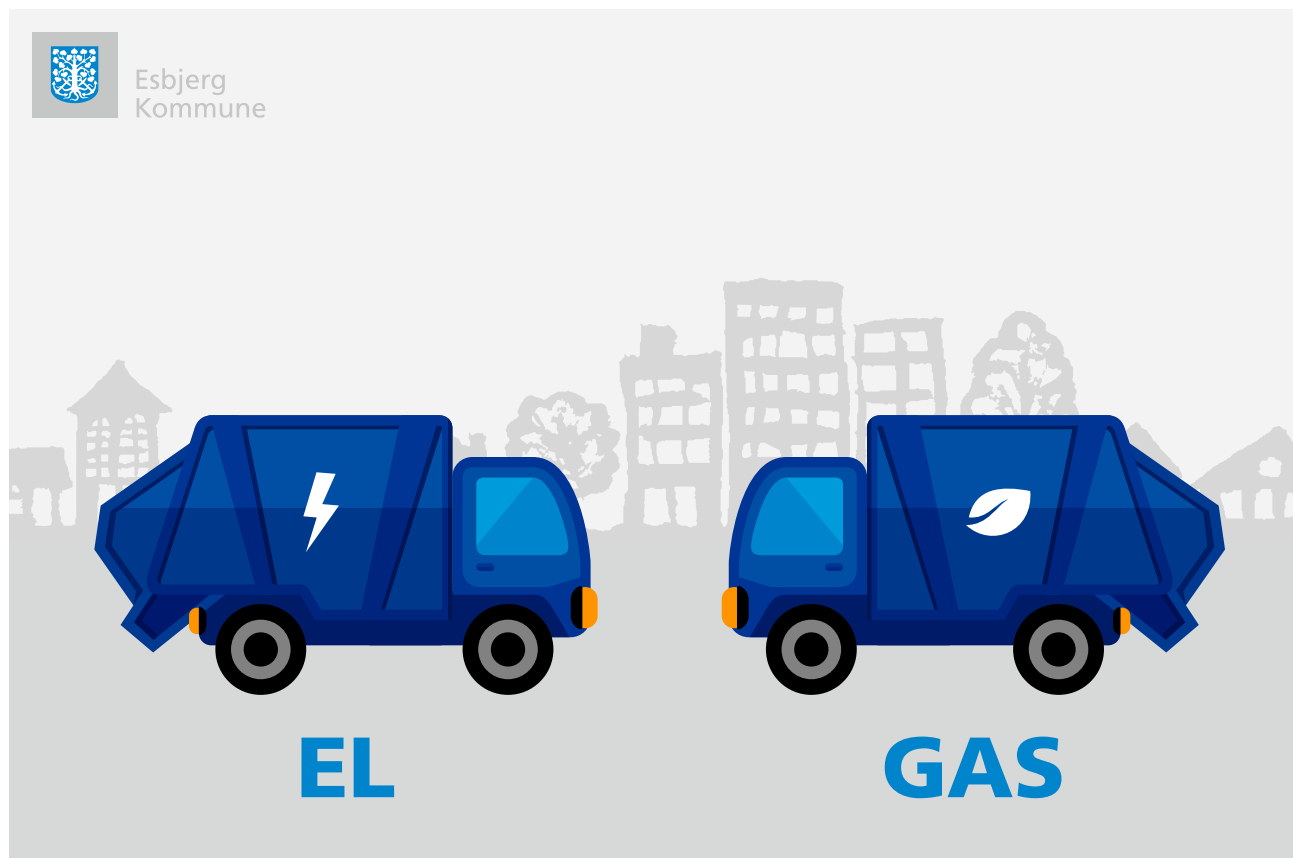
GRØNNE PENSELSTRØG I ESBJERG KOMMUNES UDBUD OG INDKØBSPRAKSIS

Verdensmål 12.7 sætter fokus på at vi skal fremme bæredygtige offentlige indkøb i overensstemmelse med nationale politikker og prioriteter. Det ligger i tråd med Esbjerg Kommunes visioner om, at cirkulære principper skal præge vores ressourceforbrug, hvilket leverandører og samarbejdspartnere også skal leve op til. Igennem vores håndtering af udbud og indkøb kan vi sammen gøre en forskel. Her er det afgørende, at der stilles krav til kommende udbud og indkøb, så de lever op til ambitionerne om mindre ressourceforbrug.

I Esbjerg Kommune har vi været på forkant med kravene til hvilke typer brændstof, der anvendes under indsamlingen af affaldet. I dag benytter renovationsbilerne bæredygtigt brændsel, som biogas og el fra vedvarende energikilder.

Affaldsplanen sætter nu fokus på tiltag, der efterspørger og i højere grad prioriterer klimavenlige løsninger i den efterfølgende transport og håndteringen af affaldet, efter det er blevet indsamlet.

Med Affaldsplanen prioriteres tiltag, der stiller krav til ydelser, services og produkter, der understøtter den grønne omstilling og flugter med ambitionerne i Esbjerg Kommunes Klimaplan, Indkøbspolitik, Plaststrategi og Møbelstrategi.

2.1 GRØNNE INDKØB

Hvorfor

Esbjerg Kommune har udarbejdet en Indkøbspolitik og en Indkøbsstrategi, som udstikker rammerne for Esbjerg Kommunes indkøb af varer, tjenesteydelser, samt bygge- og anlægsopgaver. Ved at have fokus på klima- og miljøforhold i indkøbsprocessen kan kommunes grønne indkøb understøtte den klima- og miljøpolitiske dagsorden.

Hvordan

Grønne indkøb er et værktøj til at sikre at vi opfylder kommunens miljø- og klimapolitiske dagsorden. Esbjerg Kommunes indkøbspolitik understøtter dette ved at have fokus på, at:

- Bruge udbudsloven til vedvarende at stille krav til miljømærkede produkter og videreudvikle den eksisterende grønne indkøbspolitik, herunder gennem indkøb af miljømærkede produkter
- Informere omkring vores møbelstrategi hvor møbler genanvendes og hvor der købes så få nye møbler som muligt og købes nye skal de være lavet af genanvendelige materialer
- Øge brug af TCO-værktøjet (total cost of ownership), da anvendelse af dette kan have store afledte miljøbesparelser, f.eks. i form af reduceret el- og vandforbrug
- Sørge for at alle indkøbsaftaler i 2030 vil indeholde krav til miljø og bæredygtighed

Effekt

Fortsat reducere af miljøpåvirkning fra indkøbte varer og tjenesteydelser via grønne indkøb. Desuden fremmes udvikling af mindre miljøbelastende produkter så CO₂-udledning reduceres.

FN's Verdensmål

Periode for indsats:

Indsatsen vil blive gennemført og løbende udviklet gennem hele affaldsplanperioden.

2.2 TRANSPORT AF AFFALD

Hvorfor

Transport er en nødvendig del af indsamling af affald. Både den nuværende og fremtidens sortering af affald vil øge behovet for transport både i forbindelse med indsamling og den videre transport til forarbejdning af affaldet. Det er derfor vigtigt, at det samlede affaldssystem designes, så transporterne minimeres og optimeres, og at alternative drivmidler til lastbilerne overvejes.

Esbjerg kommune har siden kommunesammenlægningen i 2007 stillet krav til indsamlingsskøretøjerne i Esbjerg Kommune. I eksisterende indsamlingskontrakt er der stillet krav om anvendelse af gas- og elbiler til indsamling af affald.

Alternative drivmidler til bilerne vurderes at være en effektiv måde at opnå emissionsreduktioner fra affaldsindsamlingen og den videre transport. De sidste 10 år har der været en stor udvikling indenfor alternative drivmidler til renovationsbiler.

Hvordan

- Der skal sættes fokus på den transport, der foregår efter indsamling. Det vil sige transporten til videre forarbejdning af affaldet. Denne transport foregår på nuværende tidspunkt med dieseldrevne biler, hvor der er stillet krav til euronormen
- Der skal foretages en vurdering af drivmidler ud fra en række anvendelsesmæssige faktorer samt miljø og økonomi i forbindelse med udbud af den enkelte opgave. Faktorer, der kan medtages i vurderingen, er blandt andet tilgængelighed, tankning og påvirkning af affaldskapacitet på biler og støj
- Det skal undersøges om der gennem udbud ved afsætning af affald kan stilles krav til transporten, herunder også ved afsætning af affaldet inden for EU's grænser

Effekt

Der kan gennem anvendelse af alternative drivmidler og kortere distancer opnås en stor CO2-besparelse. Dertil kommer nul-udledning af partikler samt støjreduktion.

FN's Verdensmål

Periode for indsats:

2024-2026

2.3 KLIMAVENLIG AFFALDSBEHANDLING

Hvorfor

Esbjerg Kommune modtager mange forskellige affaldsfraktioner på genbrugspladserne og fra indsamlingsordningerne ved husstandene.

Det er vigtigt, at det affald, som borgere og virksomheder har sorteret, bliver håndteret bedst muligt, så der kan opnås en høj grad af genanvendelse og ressourcenyttiggørelse.

Markedet for afsætning af affald er under konstant forandring. Nye metoder og teknologier ser løbende dagens lys og nye aktører melder sig på banen, mens andre forsvinder.

I arbejdet for øget genanvendelse ses der imidlertid et behov for at komme helt tæt på borgernes kildesortering og sikre kvaliteten i de ressourcer, der udsorteres til genanvendelse.

Hvordan

Esbjerg Kommune overvåger løbende markedet for at sikre den bedste afsætning ud fra kriterier som miljø, ressourcer, logistik, økonomi og lignende. Derfor skal vi i Esbjerg Kommune arbejde på, at

- Gennem udbud og indkøb sikre højere reel genanvendelse af ressourcer og de materialer, som borgere og virksomheder sorterer og sender til genanvendelse
- Sikre at affaldet afsættes så klimarigtigt som overhovedet muligt
- Udarbejde en oversigt over eksisterende afsætningsmuligheder
- Vurdere om klimavenlig behandling af affaldet kan anvendes som en vurderingsfaktor i udbud af afsætning af affaldet

Effekt

Klimavenlig afsætning af affaldet bidrager til Esbjerg Kommunes Klimaplan, der også bidrager ind i regeringens klimamål, som skal give CO2 reduktioner.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2024-2027

3.0

ERHVERVSLIVETS VEJ TIL MERE BÆREDYGTIGHED

Erhvervslivet spiller en afgørende rolle i at øge den generelle affaldsmængde, der går til genanvendelse frem for forbrænding. Derfor har virksomheders affaldssortering også en mærkbar effekt på den samlede CO₂ udledning. Som kommune har vi kun mulighed for at aftage genanvendelige fraktioner fra virksomheder via vores genbrugspladser. Vi kan derfor som kommune primært reducere CO₂ udledning og øge genanvendelse hos virksomheder via information.

I denne Affaldsplan vil vi derfor sætte fokus på, hvordan vi som kommune kan understøtte en mere bæredygtig udvikling for virksomheder i Esbjerg Kommune. Der er et stort potentiale i at hjælpe mindre erhverv med at reducere deres CO₂ udledning via affaldssortering. Ligeledes er der enkeltstående

affaldsfraktioner i større virksomheder, hvor der er potentiale for at øge mængden til genanvendelse, og hvor det er vigtigt, at vi som kommune bidrager ind med vores kompetencer og viden.

Som virksomhed kan blive en del af det kommunale Klimapartnerskab og minimere CO₂-udledning f.eks. via øget genanvendelse

3.1 CO2 REDUCERENDE AFFALDSINDSATSER FOR ERHVERV

Hvorfor

Esbjerg Kommune har en ambitiøs målsætning om at være CO2 neutral i 2030. For at det kan lykkes skal virksomheder i kommunen levere deres bidrag til CO2 reduktionerne. Derfor er det vigtigt, at vi som kommune understøtter virksomhederne i deres overgang til mere klimavenlig drift. Dette gøres allerede f.eks. via klimapartnerskaber, som giver virksomhederne bedre forudsætninger for at kunne nedbringe deres CO2-udledninger.

Hvordan

For at understøtte virksomhederne i at reducere deres CO2-udledning vil Esbjerg Kommune arbejde for:

- Informere og vejlede i affaldssortering og genanvendelse af materialer, herunder f.eks. plast
- Informere om muligheden for at indgå i klimapartnerskaber der kan hjælpe virksomheden med at reducere deres CO2-udledning yderligere

Effekt

Reduceret energi- og ressourceforbrug samt minimering af affaldsmængder vil medvirke til at understøtte cirkulære løsninger og minimere CO2-udledningen fra Esbjerg Kommunes virksomheder.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2023-2028

3.2 AFFALDSINDSATSER FOR MINDRE ERHVERV

Hvorfor

I tråd med affaldsplanens målsætning om øget genanvendelse, skal der i lige så høj grad fokuseres på affaldet fra mindre erhverv som frisører, pizzeriaer og cykelsmede.

Mindre erhverv producerer store mængder genanvendeligt affald, hvilket vi i Esbjerg Kommune ønsker at understøtte så endnu mere genanvendeligt affald går til genanvendelse.

Hvordan

For at øge mængden af affald til genanvendelse ved mindre erhverv, vil vi i Esbjerg Kommune:

- Udarbejde informationsmaterialer om reglerne for sortering og bortskaffelse af affald, samt genanvendelse af affald med udgangspunkt i at affald er en værdifuld og vigtig ressource
- Undersøge behovet for sorteringsmuligheder og udfordringer ved kommunale virksomheder og understøtte dem i at implementere passende sorteringsløsninger
- Udarbejde informationsmateriale, som tager udgangspunkt i brancherelateret affald og/eller i enkelte fraktioner der vurderes at kræve særligt fokus
- Indgå i netværkssamarbejder med andre kommuner med fokus på at øge mængden af genanvendelige fraktioner fra erhverv
- Facilitere netværk og vidensdeling om affaldssortering i praksis mellem mindre virksomheder. Det sker med henblik på at forbedre praksis og at skabe værdi

Effekt

Man skal på sin arbejdsplads have muligheden for at sortere affald mindst lige så meget som i hjemmet. Fokusområdet bidrager både til at øge mængden af affald til genbrug og dermed til en reduktion af CO2-udledningen.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2025-2028

3.3 ØGET GENBRUG OG GENANVENDELSE AF BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD

Hvorfor

Der er et stort potentiale for øget genbrug og genanvendelse i bygge- og anlægssektoren. Det indebærer, at der sker en udsortering af materialer til genbrug eller genanvendelse, også selvom det ikke nødvendigvis er den billigste løsning. Materialer ønskes anvendt så højt oppe i affaldshierarkiet som muligt, hvorfor intentionen er, at affald til genbrug eller genanvendelse ikke sammenblandes med affald til materialenyttiggørelse, forbrænding eller deponering. Desuden er det et mål at øge andelen af korrekt sorteret bygge- og anlægsaffald ved nyopførelses-, renoverings- og nedrivningsprojekter.

Hvordan

Det kræver en øget indsats, såfremt der skal frasorteres en større andel til genbrug eller genanvendelse. Esbjerg Kommune vil sætte fokus på dette ved:

- Udarbejdelse af vejledninger og informationsmateriale omkring affaldshåndtering. Herved kan vi som kommune udbrede viden, blandt andet på tilsyn, om håndtering og sortering af bygge- og anlægsaffald

- Så vidt muligt at tage kontakt til aktører tidligt i byggeprocessen, så der på forhånd indtænkes muligheder for direkte genbrug og genanvendelse
- At have særligt fokus på nye aktører i bygge- og anlægsbranchen og sørge for, at de får den nødvendige viden om cirkulære affaldsløsninger

Effekt

Øget genbrug og genanvendelse af bygge- og anlægsaffald vil medvirke til at understøtte cirkulære løsninger og minimere CO2 belastningen fra Esbjerg Kommunes virksomheder.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2023-2028

3.4 AFFALD PÅ LANDBRUG OG GARTNERIER

Hvorfor

På visse landbrug og gartnerier anvendes store mængder plast i form af f.eks. overdækningsplast, dunke og bigbags. I 2022 blev der indsamlet og genanvendt cirka en fjerdedel af plasten. Landbrug har derfor et stort potentiale for at genanvende mere plast. Med regeringens Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi er der sat mål for landbrugsområdet om, at 50% af al plast skal udsorteres til genanvendelse i 2025 og 80% i 2030. Ud over plast vurderes der også at være flere affaldsfraktioner, hvor der er et væsentligt potentiale for en større genanvendelse.

Hvordan

Esbjerg Kommune vil understøtte udviklingen omkring bedre genanvendelse af plast og andre affaldsfraktioner ved følgende aktiviteter:

- Vi vil indgå i relevante samarbejder med landmænd, interessenter og andre aktører inden for området, for at opnå erfaring og viden
- Vi vil benytte denne erfaring og viden i forbindelse med tilsyn på landbrug og vejlede i korrekt affaldshåndtering
- Vi vil understøtte en udvikling hen mod en enkel og effektiv håndtering af affald med henblik på genanvendelse og nyttiggørelse

Effekt

Indsatsen vil understøtte en udvikling hen mod langt mere genanvendelse på landbrug, der vil bidrage til at minimere den samlede CO₂-udledning.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2023-2028

FAKTA

I Esbjerg Kommune er borgerne rigtig gode til at sortere og øger fortsat mængden af genanvendelse fra år til år. Siden indførelse af madaffaldsindsamling er mængden af restaffald faldet med 30%. Samtidig er mængden af plast indsamlet ved husholdninger fordoblet fra 2019-2021, så der nu indsamles mere end 500 ton plast årligt.

4.0

AFFALDETS VEJ I HVERDAGEN

God affaldssortering kræver først og fremmest en fælles forståelse for de ordninger og muligheder, vi har for genbrug og affaldssortering i Esbjerg Kommune. Samtidig er affaldsområdet under konstant forandring, hvilket kan føre til forvirring og gøre ordningerne sværere at gennemskue. Derfor vil vi i Esbjerg Kommune lave sortering og informationskampagner målrettet virksomheder, unge, voksne og institutioner.

Forskellige modtagere kræver forskellige måder at kommunikere på, og det vurderes løbende, hvordan den bedste kommunikation varetages, samt hvilke kommunikationskanaler, der har den bedste effekt. Vi vil med Affaldsplanen sætte fokus på tiltag, der tilsammen øger kendskabet til affald og genbrug. Gennem små og store initiativer ønsker vi at ud-

brede viden om, hvorfor det er vigtigt at sortere og betydningen af affaldets renhed, når det sendes videre til genanvendelse. På den måde kan vi sammen opbygge og foretage nogle mere bevidste handlinger i hverdagen, der går hen og bliver til nye vaner til gavn for hinanden og miljøet.

**Som grøn foregangskommune
prioriterer vi i Esbjerg Kommune
at afsætte vores affald til
lokale aktører såvidt muligt.
På den måde holder vi CO2-
udledningen fra transport nede.**

4.1 ØGE SYNLIGHED AF AFFALDETS VEJ

Hvorfor

De seneste år har der ad flere omgange været fokus på enkelte affaldsfraktioner, der er blevet bortskaffet uhensigtsmæssigt fra danske kommuner. For fortsat at motivere borgere til at sortere, er det derfor essentielt, at borgerne ved, at deres sortering nytter. Det at sortere affald til genanvendelse er et aktivt valg for mange, og derfor skal det tydeliggøres, hvordan affaldet behandles efter det ender i beholderen hjemme på matriklen. Dette er især vigtigt ved indførelse af nye affaldsfraktioner.

Hvordan

På baggrund af erfaringer fra borgerinddragelsesprocesser vil vi i Esbjerg Kommune:

- Intensivere information omkring affaldets vej via sociale medier og app's, hvor flest ønsker informationen
- Gøre det tilgængeligt for borgere at se en oversigt over, hvor affaldsfraktionerne bliver behandlet geografisk

- Gøre det tilgængeligt for borgere at se en oversigt over hvordan affaldet primært behandles/genanvendes
- Intensivere de krav vi har til aftagere for at dokumentere behandling af borgernes affald

Effekt

Øget viden omkring hvor affaldet behandles, samt hvad det bliver til vil samtidig øge motivationen for affaldssortering. Den øgede sortering vil være med til at reducere Esbjerg Kommunes CO2-udledning.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2025-2028

4.2 INFORMATION PÅ ANDET SPROG

Hvorfor

På europæisk plan er der intentioner om, at affalds-området i højere grad skal ensrettes på tværs af landegrænser, ligesom det er regeringens mål at ensarte sorteringen i Danmark på tværs af kommunegrænser. På tværs af landegrænser især, kan sortering af affald være forbundet med store kulturelle forskelle, der kan gøre det svært at sætte sig ind i nye måder at agere på som borger. Esbjerg Kommune er samtidig i en rivende udvikling på især energiområdet, der gør at det er nødvendigt med mere udenlandsk arbejdskraft. Samtidig kommer der fortsat nye borgere med andet modersmål end dansk. Dette sætter større krav til vores måde at kommunikere til disse nye borgere, og hjælpe dem med at sætte sig ind i hvordan sorteringen foregår i Esbjerg Kommune.

Hvordan

I Esbjerg Kommune vil vi sørge for, at alle borgere kan sætte sig ind i affaldssorteringen i kommunen ved at:

- Udvide kendskab til allerede udarbejdede materialer på andre sprog
- Opstarte et forsøg med informationsflyers der henviser til en onlineudgave af flyeren på et andet sprog, hvor tilgangen måles
- Indgå samarbejder med boligforeninger i udarbejdelse af nye materialer, og hvordan borgeren ønsker at modtage informationen

Effekt

Øget viden vil føre til bedre sortering, der vil medføre reduceret CO₂-udledning.

FN's Verdensmål

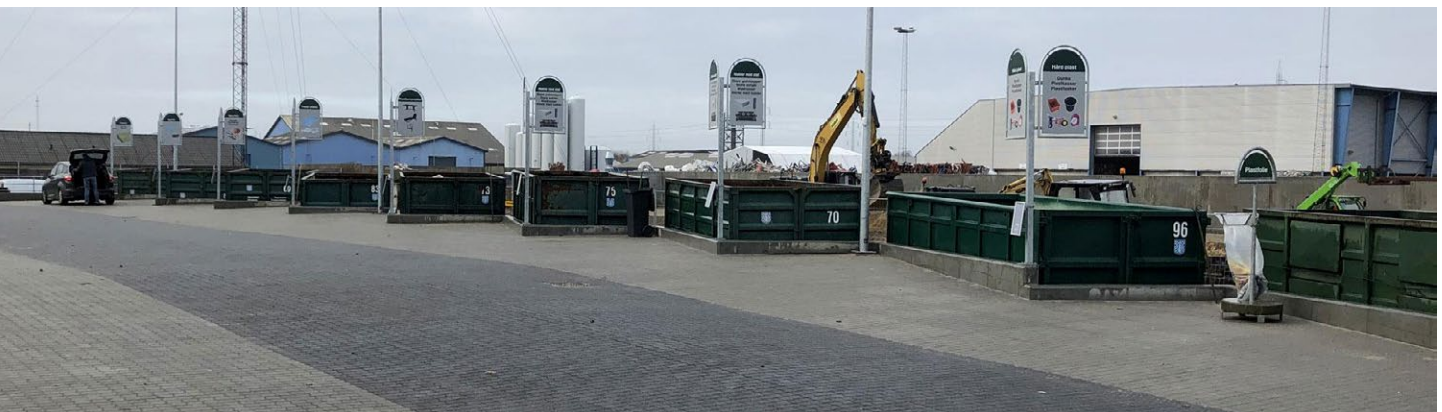
Vision 2025:

Fællesskab og mangfoldighed – Mangfoldighed i vores internationale kommune

Periode for indsats:

2025-2026

4.3 INFORMATION OM SORTERING

Hvorfor

Borgere, virksomheder og institutioner i Esbjerg Kommune er for det meste meget positivt stemte overfor at sortere deres affald. Alligevel oplever enkelte tvivl om, hvordan og hvorfor man skal sortere, hvad der sker med affaldet, og om det overhovedet nytter.

Borgerne, virksomhederne og institutionerne vil gerne opleve, at der er en mening med at sortere affald. Derfor er det en væsentlig opgave fortsat at øge kendskabet til, hvorfor og hvordan vi skal sortere, hvordan vi kan forebygge og genbruge affald.

Hvordan

- Der skal i planperioden igangsættes en kampagne, der sætter fokus på hvad der sker med affaldet på dets rejse fra borgerens spand til behandling til nye produkter
- Der skal igangsættes et arbejde med udvikling af sorteringsguides og information tilgængelige via forskellige medier, så borgerne, virksomhederne og institutionerne selv kan vælge den rette formidlingskanal
- Den borgervendte vejledning på genbrugspladserne skal løbende opdateres
- Kommunikationen til borgerne, virksomhederne og institutionerne skal så vidt muligt være individualiseret og ramme på en måde, der opfattes som meningsfuld og relevant

- Esbjerg Kommune vil fortsat udbrede kendskabet til de nationale sorteringskriterier og piktogrammer for husholdningsaffaldet for at sikre en ensartet kommunikation med borgerne, virksomhederne og institutionerne

Effekt

Indsatsen vil øge genanvendelsen af husholdningsaffaldet og være et væsentligt bidrag til, at Esbjerg Kommune lever op til kravene om henholdsvis 55 %, 60 % og 65 % reel genanvendelse i 2025, 2030 og 2035.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2023-2024

4.4 ELEKTRONIKAFFALD

Hvorfor

Danmark lever ikke op til EU's krav om at indsamle mindst 65 procent af den markedsførte elektronik. Kravet skulle have været indfriet i 2019.

Produkter der indeholder en ledning, er elektronikaffald. Det er ikke kun it-udstyr og hårde hvidevarer. Det omfatter også barbermaskiner, elektriske tandbørster og eldrevne græsslåmaskiner.

Elektronik indeholder værdifulde metaller og sjældne jordarter, som kan genanvendes i ny elektronik og grønne teknologier som vindmøller og elbiler.

Hvordan

- Esbjerg Kommune vil sikre, at indsamlingsordningerne for elektronikaffald er velfungerende og at kendskabet til dem er højt
- Der skal i planperioden igangsættes en kampagne, der sætter fokus på at kommunikere, hvad man skal gøre med sit elektronikaffald, hvorfor og hvordan man skal gøre det. Dette omfatter at fortælle om, hvad der sker med elektronikaffaldet på dets rejse fra borgerens skraldespand til nye produkter
- De forskellige løsninger skal sikre, at affaldet kommer til den rigtige behandling for affaldstypen, så mest muligt bliver genanvendt på en forsvarlig måde

Effekt

Fokusområdet bidrager både til at øge mængden af elektronikaffald til genbrug, og dermed til en reduktion af CO₂-udledninger, samt at være med til at sikre et mindre forbrug af vores samlede ressourcer.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2025-2028

5.0

CIRKULÆRE PRINCIPPER I ESBJERG KOMMUNE

I folketingets *Klimaplan for en grøn affaldssektor* er ambitionerne overordnet at øge genanvendelsen og nedbringe CO₂-udledningerne. Dette opfyldes ved at dreje på tre håndtag. Ét af de håndtag, er at reducere affaldsmængderne og øge danskernes sortering af affald til genanvendelse. De frivillige velgørende organisationer gør et stort og vigtigt arbejde med at sikre mere genbrug, og dermed nedbringe affaldsmængderne.

Flere brugerundersøgelser på Esbjerg kommunes fire genbrugspladserne viser, at vi ønsker at give brugbare og genbrugelige ting flere liv, inden det ender som affald i containerne. Det fordrer, at vi tænker mere genbrug i dagligdagen, så vi sammen kan reducere affaldsmængderne.

Der er mange gode samarbejder i gang for at tænke og gøre i genbrug. Sammen med velgørenhedsorganisationer, boligforeninger og de kommunale genbrugspladser vil vi med Affaldsplanen støtte op om allerede fungerende initiativer, og undersøge mulighederne for flere.

Ting der afleveres til direkte genbrug på kommunens genbrugspladser, går direkte til velgørende formål

5.1 SAMARBEJDE MED VELGØRENDE ORGANISATIONER

Hvorfor

I Esbjerg Kommune vil vi understøtte de allerede veletablerede ordninger, der i stor stil drives af de velgørende organisationer. Ordningerne sørger for, at borgere i højere grad har adgang til de gode genbrugsmaterialer, de ønsker. Denne veletablerede infrastruktur ønsker vi at understøtte via yderligere samarbejder med de velgørende organisationer, så vi sammen sørger for, at endnu flere affaldsressourcer rykker højere op i affaldshierarkiet. På den måde sikrer vi, at mere affald genbruges direkte frem for at det sendes til genanvendelse eller energiudnyttelse.

Hvordan

For at styrke samarbejdet med velgørende organisationer i Esbjerg Kommune vil vi:

- Lave samarbejder med velgørende organisationer, hvor der tages endnu flere materialer fra til direkte genbrug. Enten til direkte videresalg eller videre til reparation
- Understøtte de velgørende organisationers mulighed for korrekt sortering
- Indrette genbrugspladserne med et periodevis sorteringsområde, hvor frivillige organisationer og kommunale tilbud i intervaller kan efterspørge særlige affaldsressourcer, som kan stilles fra af borgere og de velgørende organisationer. Tingene, der aftages, kan benyttes i en anden sammenhæng eller upcycles, hvor de trænger til at blive repareret eller malet. Et eksempel kan være cykler i foråret, bestemte typer møbler, billeder på lærreder eller gran op til juletid

Effekt

Samarbejdet understøtter tiltag med fokus på at genbruge, bytte, reparere og andre tiltag, der støtter den grønne dagsorden, og samtidig bidrager til reduceret CO₂-udledning.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Fællesskab og mangfoldighed – Optimale rammer for frivillige

Periode for indsats:

2024-2027

5.2 SAMARBEJDE MED BOLIGFORENINGER

Hvorfor

Boligforeninger spiller en stor rolle på affaldsområdet i Esbjerg Kommune. Derfor skal der laves initiativer, der understøtter muligheden for borgere i boligforeninger at sortere korrekt og øge mængden af direkte genbrug, både i dagligdagen og ved nyetableringer.

Et styrket samarbejde mellem Esbjerg Kommune og boligforeningerne kan fremme en genbrugskultur blandt beboerne og boligforeningens medarbejdere.

Hvordan

Vi vil i Esbjerg Kommune undersøge mulighederne for:

- Lejlighedsvisse arrangementer, der har til hensigt at forbedre samarbejdet mellem viceværter, borgere, medarbejdere fra boligforeningerne og Esbjerg Kommunes Affaldsteam. Arrangementerne skal have fokus på videndeling og sparring omkring muligheder og udfordringer omkring sortering og genbrug
- I samarbejde med boligforeningerne at undersøge de fysiske forhold omkring oprettelse af byttehølder/områder nær de enkelte boligforeninger
- Samarbejde omkring enkeltvis nedrivningsprojekter, og en mere struktureret tilgang for direkte genbrug af materialer herfra, samt oplysning om hvilke typer af materialer, der er egnet til direkte genbrug

Effekt

Øget genanvendelse, direkte genbrug og affaldsforebyggelse.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2024-2028

5.3 INITIATIVER TIL AT UNDERSTØTTE DIREKTE GENBRUG PÅ GENBRUGSPLADSERNE

Hvorfor

Tiltag og initiativer på genbrugspladser understøtter visionen om, at grønne iværksættere og andre ildsjæle med bæredygtige og fagligt stærke løsninger skal have gode betingelser for at udvikle sig. I Esbjerg Kommune samarbejder vi på tværs af forvaltninger og fokuserer på moderne og miljøvenlige løsninger, der sikrer ansvarlig vækst og reducerer ressource-spild.

Ved at udnytte materialer flere gange ud fra en cirkulær tankegang spares både ressourcer til transport og produktion af nye materialer. Vi vil undersøge mulighederne for at affaldsminimere og rykke materialer højere op i affaldshierarkiet, der understøtter den grønne dagsorden og reducere CO₂-udledning.

Hvordan

Vi vil undersøge mulighederne for at

- Den enkelte borger kan stille genbrugelige materialer til direkte genbrug for andre borgere. Vi vil begynde med muligheden for at stille haveplanter og specifikke byggematerialer til direkte genbrug
- Sikre, at de fysiske forhold er i overensstemmelse med oprettelse af bytteområder på genbrugspladsen, så der kan byttes materialer og andet direkte borger til borger.
- Undersøge borgenes behov for øvrige materialer til direkte genbrug

Effekt

Forlængelse af materialers levetid og brug vil reducere behovet for produktion af nye materialer, der medvirker til reducere af CO₂-udledning. Desuden fremmes en genbrugskultur blandt borgere, erhverv og kommunens ansatte.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2023-2028

6.0

MOTIVERE TIL AFFALDSSORTERING

Med folketingets *Klimaplan for en grøn affaldssektor* er der kommet nye retningslinjer for indsamling af danskernes affald. Det skal strømlines og øges ved indsamling af 10 forskellige slags affald: mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt drikke- og fødevarerkartonner, restaffald og farligt affald.

Esbjerg Kommune er godt med i de eksisterende ordninger, og når nye kommer til, skrues der op for kreativiteten, så det bliver så nemt som muligt at sortere i hjemmene.

Hvordan kan et sorteringssystem i hjemmet, gøre det nemt for børn og voksne, at sortere i hverdagen? Med Affaldsplanen vil vi gerne sætte fokus på tiltag, der bakker op om at motivere til affaldssortering, så vi sammen reducerer affaldsmængderne, øger sortering af affald til genanvendelse og dermed nedbringer CO₂-udledningerne.

6.1 AFFALDSSORTERING I DET OFFENTLIGE RUM

Hvorfor

Borgerne i Esbjerg Kommune er rigtigt gode til at sortere affald derhjemme. I det offentlige rum er der derimod en meget begrænset mulighed for at affaldssortere på daglig basis og ved offentlige events og arrangementer i Esbjerg Kommune.

Indsatsen skal være med til at sikre, at borgerne får mulighed for at sortere affald i det offentlige rum, som ved busstoppesteder, parker, stranden og lignende. Affaldssortering skal være bedre, lettere og mere synlig ved offentlige arrangementer. Mere af affaldet fra skraldespandene i det offentlige rum skal genanvendes frem for brændes.

I følge regeringens *Handlingsplan for cirkulær økonomi*, skal der indføres en ordning for indsamling af plastikaffald i det offentlige rum. Affaldssortering i det offentlige rum skal fremmes, især de steder, hvor der er flest mennesker og mest affald. Ordningen skal senest gælde fra 1. januar 2025 som en del af det udvidede producentansvar for emballage. Det affald, der i dag afhændes i det offentlige rum, ender ofte i forbrændingen.

Hvordan

- Esbjerg Kommune vil udvikle principper for affaldsindsamling i forhold til implementering af affaldssortering i det offentlige rum og ved offentlige events og arrangementer
- Der igangsættes en kommunikationsindsats med fokus på affald i det offentlige rum, der skal informere og engagere borgerne. Samtidigt indhentes erfaringer fra andre kommuner
- I planperioden udvikles et affaldssorteringskoncept til brug ved offentlige events og arrangementer i Esbjerg Kommune

Effekt

Ved at indføre mere sortering i affaldsbeholdere kan der opnås mere ensretning i affaldshåndteringen på tværs af de steder, man færdes, både ude og hjemme. Dette kan være med til at fremme den generelle ressourcebevidsthed og adfærd i forbindelse med affaldssortering.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2024-2025

6.2 HOS BORGEREN

Hvorfor

I overensstemmelse med affaldshierarkiet arbejder vi for hele tiden at rykke affald længere op i hierarkiet mod mere genbrug. I affaldsplanen for Esbjerg Kommune er en af målsætningerne, at indsamling af affald til genbrug øges med 10 kg pr. husstand fra 2021 til 2028.

For at opnå dette er det afgørende, hvordan affaldet håndteres, og at det er nemt at sortere derhjemme. Målet er at understøtte de gode intentioner hos borgerne om at kildesortere deres husholdningsaffald og benytte sig af det system, som Esbjerg Kommune stiller til rådighed til sortering.

Erfaringer siger, at borgere i etageejendomme har større udfordringer med at sortere affald, end borgere i parcelhuse.

Hvordan

- Det skal vurderes gennem en husstandsundersøgelse, hvordan man kan gribe affaldshåndteringen i parcelhuse og etageboliger smartere an
- Der skal udarbejdes en guide til nemmere og smartere sortering, både ved parcelhuse og etageejendomme
- Mange borgere oplever udfordringer med den indendørs affaldssortering på grund af pladmangel, indretningshensyn mm. Bekvemmelighed, praktik og tilgængelighed er afgørende for, om man sorterer sit affald eller ej. Derfor vil Esbjerg Kommune inspirere til indendørs affaldssorteringsløsninger, der passer til brugernes behov, og som kan forbedre borgernes sorteringsoplevelser i hjemmet

Effekt

Fokusområdet bidrager både til at øge mængden af affald til genbrug, og dermed til en reduktion af CO₂-udledninger.

Borgerne i Esbjerg Kommune vil få et større kendskab til sorteringsmulighederne.

FN's Verdensmål

Vision 2025:

Grønt liv og bæredygtighed – Bæredygtige løsninger

Periode for indsats:

2023-2027

Esbjerg
Kommune